

Ondernemen in innovatie

Foto: JayWalkers

Nieuwsbrief van het ministerie van LNV

Inhoud

nummer 9 • juni 2006

- 1 “De economie van het vertrouwen”
- 2 “Kennis beter benutten”
- 3 Column: “Geen eenheidsworst, maar creatieve interactie”
- 3 Korte berichten
- 4 “Europa heeft maar één sterk punt: kennis”
- 6 Samen optrekken in Europa
- 7 In de arena
- 8 De Ondernemende Ambtenaar: “Innoveren betekent ook mislukken”

“De economie van het vertrouwen”

Kennis is de drager van innovatie. Daarom investeren we volop in kennisontwikkeling. Meer dan ooit ligt daarbij het accent op de vraag van ondernemers. Landbouw scoort op dat punt bovengemiddeld goed; de kennisnetwerken binnen de sector krijgen meer en meer gestalte. In deze nieuwsbrief gaan we hier dieper op in. Verschillende partijen komen aan het woord, zoals LNV, ‘Wageningen’ en de Europese Commissie.

Het ministerie van LNV speelt een vooraanstaande rol op kennisgebied, onder meer door kennisnetwerken te faciliteren en te onderhouden. Met de directie Kennis heeft het ministerie ook de benodigde armslag daarvoor. Volgens directeur Janneke Hoekstra is dat een direct gevolg van de van oudsher korte lijnen tussen LNV, onderzoeksinstituten, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.

Bureaucratie

“Doordat we elkaar snel weten te vinden, werd in een vroeg stadium duidelijk dat kennis dé sleutel is voor toekomstig succes van de sector. Dus konden we daar tijdig op anticiperen door als departement een directie Kennis op te richten. Als ik naar andere ministeries kijk, voel ik me wel eens bevoordeeld: wij hebben de menskracht om kennis te maken en te distribueren. Tel daar de korte lijnen naar onze stakeholders bij op en de conclusie is duidelijk: LNV is een kennisgeoriënteerde organisatie.”

Die korte lijnen maken het volgens Hoekstra makkelijker om de vragen die in de samenleving spelen boven tafel te krijgen. Ze noemt het “de economie van het vertrouwen”. Doordat de partijen met elkaar kunnen lezen en schrijven, zijn afspraken snel gemaakt. “We vertrouwen elkaar en hoeven dus geen meters papier te produceren om projecten van de grond te krijgen. Dat is handig, want bureaucratie is nog wel eens een rem op innovatie.” Aan de andere kant moet het volgens haar ook weer niet té gezellig worden. “Afstand van elkaar nemen, is op zijn tijd goed. Door te polariseren, houden we de dilemma’s scherp.”

Deze nieuwsbrief wordt verspreid onder overheden, onderzoeksinstituten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere belanghebbenden die met innovatie te maken hebben.

Nieuwe abonnees kunnen zich aanmelden bij c.j.a.van.zundert@minlnv.nl

Zie verder pagina 2 >>

vervolg van pagina 1

“De kennis beter benutten”

Hoekstra merkt dat het kennisbeleid van LNV veel waardering oogst bij zowel collega-ministeries als bij het kabinet. Vooral ook dankzij de ‘kennis-arrangementen’ die het ministerie (mede) ontwikkelde. Netwerkorganisaties als TransForum, InnovatieNetwerk, Groene Kenniscoöperatie en AKK werpen hun vruchten af. Hoekstra: “Ons credo daarbij is: we moeten elkaar in Nederland niet beconcurreren. We moeten de handen ineen slaan. Door bruggen te bouwen tussen de verschillende stakeholders.”

“Europees kennisnetwerk in opbouw”

“Europese wetenschappers, ambtenaren en politici weten elkaar beter dan ooit te vinden”, zegt Peter Keet, als beleidsmedewerker van LNV betrokken bij de internationalisering van de kennisontwikkeling. “Twintig jaar geleden deed ieder land zijn eigen ding; nu zijn er talloze grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden van onderzoekers. Het Europees kennisnetwerk is in opbouw.”

Maar we zijn er volgens hem nog niet. “Onderzoekers werken al veel samen in Europa, maar onderzoeksfinanciers veel minder. Daar werken we nu aan, rond concrete thema’s als voedselkwaliteit, biologische landbouw en plantgezondheid. Samenwerking op basis van welbegrepen eigenbelang.”

Volgens Keet verdwijnt de versnippering de komende jaren voor een (groot) deel. Europa ontwikkelt zich steeds meer als één blok. “Lidstaten realiseren zich in toenemende mate dat ze gebruik kunnen maken van elkaars kennis en faciliteiten.”

Cruijff

Ook internationaal staat de Nederlandse landbouwkennis op de kaart. Dat geldt vooral voor ‘Wageningen’. Een bekende uitspraak van minister Cees Veerman: “Stap ik in Afrika uit het vliegtuig, dan word ik steevast begroet met de opmerking: ‘Nederland? Dat is toch het land van Cruijff en van Wageningen.’” Nederland is een goede kandidaat om straks op EU-niveau uit te groeien tot hét kennisinstituut op landbouwgebied. Hoekstra beaamt dit: “We moeten als Europa onze krachten bundelen om de concurrentie met Azië en de VS aan te kunnen. Wij brengen onze kennis in, andere landen excelleren weer op andere gebieden.”

De ontwikkeling van kennis in ons land verloopt dus voorspoedig, toch zijn er de nodige verbeterpunten. De belangrijkste is volgens Hoekstra het benutten van kennis. De doorstroming van de beschikbare kennis naar het bedrijfsleven is nog te beperkt. “Vooral het midden- en kleinbedrijf weet de weg naar de kennisinstellingen nog moeilijk te vinden. Ze weten niet welke kennis ze waar kunnen halen en hoe dat moet.”

Kennisvouchers

LNV is druk bezig met de ontwikkeling van nieuwe instrumenten om de kennisbenutting te verhogen. Het departement werkt daarbij samen met het ministerie van EZ. Hoekstra: “EZ heeft goede ervaringen met het beschikbaar stellen van kennisvouchers aan bedrijven. Die kunnen daarmee kennis ‘kopen’ bij verschillende instellingen. Dit is een instrument waarmee we de komende maanden gaan experimenteren binnen de sector. Daarnaast organiseert LNV zogeheten kennisarena’s; rondetafelgesprekken met onze stakeholders over verschillende actuele thema’s. Kennis blijft voorlopig dus bovenaan onze agenda staan.”

Voor meer informatie: j.a.hoekstra@minlnv.nl

“Geen eenheidsworst, maar creatieve interactie”

“Is een departement als LNV nog wel nodig? Kunnen we het ministerie niet beter opknippen en verdelen over bijvoorbeeld EZ, VWS en OCW? Deze vragen duiken regelmatig op wanneer er weer nieuwe verkiezingen in aantocht zijn. Nog los van het opportunisme van de timing, vind ik ze ondoordacht.”

Onlangs heb ik de innovatienota van LNV gelezen. Het beleid gaat van ondernemerschap naar landbouw, van voedselveiligheid naar sociale onderwerpen en van onderwijs naar onderzoek. En wat me daarbij vooral zo aanspreekt, is dat al deze onderwerpen op een vanzelfsprekende manier met elkaar zijn verbonden. Iets soortgelijks zie je voor een stuk ook bij V&W.

Tegenover dergelijke ‘clusterdepartementen’ staan functionele ministeries zoals EZ en OCW. Het lijkt mij niet verstandig ‘landbouw’ voor een deel bij deze ministeries onder te brengen, zoals nog wel eens wordt geroepen. Ondernemerschap in de landbouw is echt iets anders dan ondernemerschap in de maakindustrie of de chemie. Daar kun je geen eenheidsworst van maken! Sterker nog, een generiek beleid is uitermate slecht voor de economie. Een mal die de slagkracht beperkt. Je mist zo de dwarsverbanden tussen de verschillende onderwerpen – en dus de benodigde dynamiek.

Het lijkt mij verstandiger om te streven naar juist méér clusterdepartementen, zoals ik reeds betoogd heb in mijn boek *Het Kennisoffensief* (1996/1999). Bijvoorbeeld in het verlengde van de sterke speerpunten van de economie die door het Innovatieplatform zijn benoemd. Een ministerie voor de Maakindustrie en een voor de Dienstensector zijn wat mij betreft nuttiger dan het huidige generieke EZ-ministerie.

Dergelijke sterke sectoren kunnen zo’n clusterdepartement goed gebruiken: denk aan de problematiek van outsourcing van productie naar het buitenland, de verstoorde arbeidsmarkt, opleidingen die beter kunnen aansluiten bij de praktijk. Met

een clusterdepartement kun je die problematiek specifiek én integraal aanpakken. Nu is dit beleid versnipperd over verschillende ministeries en krijgt het alleen in algemene termen aandacht, wat de daadkracht niet ten goede komt. De departementen hebben moeite om elkaar te vinden. Een matrixstructuur van cluster- en functionele departementen kan in beide richtingen inspirerend werken.

Ik merk dat de discussies over hoe de overheid in te richten, meestal defensief worden ingevuld. Behoudende krachten domineren de agenda. Innovatie veronderstelt offensief denken! Bestaande structuren doorbreken en horizontale dwarsverbanden aanbrengen. Clusterdepartementen passen daar uitstekend bij. Het zou mooi zijn als het Innovatieplatform zich hier eens over zou buigen. Zo’n orgaan moet hier toch een visie op hebben.”

Dany Jacobs
hoogleraar Strategisch Management aan de Rijksuniversiteit Groningen en lector bij het Amsterdam Fashion Institute

Voor meer informatie: dany.jacobs@rug.nl

Korte berichten

Groene kennis

Minister Veerman ondertekende onlangs de Meerjarenaafpraak 2006-2010 met de Groene kenniscoöperatie. Achtergrond is dat een betere aansluiting met het bedrijfsleven belangrijk is om de kwaliteit van het groene onderwijs te verhogen. Veerman noemt de Meerjarenaafpraak “een markant keerpunt” in de bestaande samenwerking tussen LNV en de groene onderwijsinstellingen. En: “Het onderwijsveld gaat een heleboel ruimte krijgen en wij zullen zoveel mogelijk loslaten.”

Het ministerie handhaaft het huidige LNV-onderwijsbudget van circa vijftig miljoen euro per jaar. De instellingen kunnen verder gebruikmaken van regelingen van het algemeen onderwijsbudget (OCW). LNV besteedt vijf tot tien procent van het beschikbare budget voor beleidsondersteunend onderzoek naar kennisverspreiding.

EC-directeur Robert-Jan Smits:
“Europa heeft maar één sterk punt: kennis”

Kennis! De roep om een structurele verandering van onze economie wordt steeds luider. Investeren we niet op grote schaal in kennis, dan verliezen we op termijn de concurrentiestrijd met landen als China en de VS. De kenniseconomie staat daarom hoog op de agenda van Brussel. Een gesprek hierover met Robert-Jan Smits, directeur van het Directoraat-Generaal Onderzoek en Technologie van de Europese Commissie.

Als ‘baas van het Europese onderzoek’ bent u verantwoordelijk voor het aanleggen van een Europees kennisveld. Hoe staat het daarmee?

“We zijn onderweg. Al een tijdje zijn we bezig om de verschillende Europese topinstituten meer met elkaar te laten samenwerken. Denk daarbij in eerste instantie aan grensoverschrijdende zaken als voedselveiligheid en dierziektes. Nog te vaak zie ik dat verschillende landen hetzelfde onderzoek uitvoeren. Dat leidt tot dubbel werk. Door te focussen op gemeenschappelijke onderwerpen, willen we de samenwerking versterken. Maar we hebben nog een lange weg te gaan.”

Onlangs zei u in een interview ‘Europa heeft maar één sterk punt: kennis’. Wat bedoelde u daar precies mee?

“Kijk je naar landen als India, China, de Verenigde Staten, dan is er eigenlijk maar één aspect waarmee we die landen de baas kunnen: onderzoek. We hebben in Europa geen lage lonen en willen graag onze levensstandaard behouden. Ook willen we – uiteraard - geen milieuvervuiling en geen kinderarbeid. Alleen met het leveren van hoogwaardige kennis kan Europa zich mondiaal staande houden. En dat betekent dat we in Brussel meer middelen vrij moeten maken voor kennis en kennisontwikkeling. Tegelijkertijd sporen we de nationale overheden aan datzelfde te doen.”

Lukt dat?

“Het proces verloopt mondjesmaat. De goede wil is er, maar het kost moeite de begroting voor onderzoek structureel te laten stijgen. We streefden naar minimaal een verdubbeling van de huidige vijf miljard. We zijn blijven steken op zeven miljard. Dat is jammer, we hadden gehoopt dat er sneller meer geld vrijkwam voor het op poten zetten van de Europese kennisstructuur. Laat ik het positief interpreteren en zeggen dat Brussel in elk geval het signaal heeft afgegeven dat de kenniseconomie hoog in het vaandel staat.”

Landen als China en de VS staan niet stil...

“Kijk je naar de R&D-bestedingen van die landen, dan lopen we als Europa ver achter. Wij zitten gemiddeld op 1,9% van onze begroting en de Japanners en Amerikanen op 3,5%. In China gaat het nog veel harder. Het onderzoeksbudget stijgt daar elk jaar met 10%. We moeten de komende jaren de mouwen flink opstropen, willen we bijblijven.”

Hoe moeten Nederland en Europa dat voor elkaar krijgen als het onderzoeksbudget onvoldoende stijgt?

“Door te investeren in de kwaliteit van het onderzoek. Door ervoor te zorgen dat we topwetenschappers behouden voor Europa; dat ze niet vertrekken naar bijvoorbeeld de Verenigde Staten. Bovendien komen te weinig topwetenschappers van buiten Europa hier naartoe. Dat heeft met van alles te maken. Emigranten en hun partners krijgen bijvoorbeeld moeilijk een werkvergunning. Ook heeft onderzoek in Europa niet diezelfde standing als bijvoorbeeld in de VS. Daar is een mentaliteitsverandering en opwaardering van het wetenschappelijk onderwijs voor nodig.”

Hoe beoordeelt Brussel ‘onze’ onderzoeksprestaties?

“De Nederlandse onderzoeksinstituten staan in hoog aanzien. ‘Wageningen’ en TNO Voeding zijn echt mondiale spelers die veel gewicht in de schaal leggen. Wat dat betreft scoort Nederland goed. De uitdaging is niet om die kennis op peil te houden, maar om die verder te verbeteren. Bijvoorbeeld door als instituten de krachten te bundelen. Nederland heeft weliswaar gerespecteerde namen, maar heeft behoefte aan verdere concentratie via Centers of Excellence.”

Wat is daarvan volgens u de oorzaak?

“In Nederland wordt veel gepraat over de kenniseconomie, maar de realisatie moet meer vaart krijgen. De overheid moet meer keuzes maken en knopen doorhakken. Als je ziet wat andere Europese partners investeren in het kennisinfrastructuur, dan blijft Nederland achter. Spanje investeert op dit moment miljarden. Op structurele basis! Duitsland en Scandinavië: hetzelfde verhaal. Nederland moet zich realiseren dat voor een dubbeltje op de eerste rang zitten niet werkt.”

Aan het Innovatieplatform om een trendbreuk te forceren?

“De oprichting van een Innovatieplatform is een goed initiatief. Premier Balkenende manifesteert zich als voorzitter nadrukkelijk als pleitbezorger van de kenniseconomie. De intentie is er dus wel.”

Maar...

“Zijn er meevallers, bijvoorbeeld door hogere aardgasbaten, dan komt er geld voor de kenniseconomie. Een sterke kenniseconomie vereist structurele uitgaven. Baseer je het beleid op incidentele meevallers, dan onderschat je het belang van de opgaven waar we voor staan. We moeten in Nederland duidelijke keuzes durven maken.”

Welke rol ziet u hierbij voor het ministerie van LNV?

“LNV kan een voorbeeldfunctie vervullen. Door het thema kennis stevig in het beleid te verankeren. Traditioneel gezien is er bij LNV een sterke interactie tussen de landbouwuniversiteiten en het departement; de basis is er dus. Daar zijn ze in andere Europese landen best een beetje jaloers op merk ik. Wat ook positief is: het initiatief van LNV om samen te werken met andere Europese landbouwministeries. Dat zegt veel over het streven om de sector sterker en innovatiever te maken.”

Kennissystemen vereisen regelmatig onderhoud. De Nederlandse ‘kennismachine’ moet voortdurend worden gesmeerd. Samenwerking met LNV is daarbij essentieel – voor ‘Wageningen’ én voor de Nederlandse kenniseconomie. Dat stelt Willem Wolters, coördinator van het Europese Kaderprogramma binnen de afdeling Wageningen International van de Wageningen UR. “Samenwerking is geen optie, het is een must!”

Samen optrekken in Europa

Europa kunnen gebruiken. Wolters: “Dat betekent natuurlijk een zekere mate van afhankelijkheid. Maar het is geen internationale spagaat. De EU en dit kabinet willen een kenniseconomie; samenwerking is geen optie, het is een must!”

Nieuwe ronde

Om een flinke vinger in de Brusselse pap te houden, is invloed op de invulling en uitvoering van het Kaderprogramma belangrijk. Dit programma is een belangrijke kennis-agenda van de EU. Wat vinden de 25 lidstaten belangrijke onderzoeksgebieden en hoe wordt daaraan invulling gegeven? Hoe richten de lidstaten hun nationale onderzoeksprogramma's in? Tot voor kort werd eens in de vier jaar een nieuw Kaderprogramma ontwikkeld. Nu is dat voor zeven jaar. ‘Wageningen’ is in de uitvoering van het Zesde Kaderprogramma (2002-2006) goed vertegenwoordigd met ruim 230 projecten.

Volgens Wolters moeten we zorgen dat we aan de bal blijven. Het lopende Kaderprogramma stopt na dit jaar en dat betekent: nieuwe ronde, nieuwe kansen. “De kaarten worden opnieuw geschud. LNV heeft de expertise en contacten om zich nu nadrukkelijk te laten gelden als belangrijke speler, zowel bij de opstelling van het Nederlandse standpunt als bij de invulling van het Europese Kaderprogramma. Intensieve contacten zijn essentieel om de wensen, ideeën en plannen van het eigen ministerie, andere overheden, relevante kennisorganisaties, bedrijven etc. scherp voor het voetlicht te brengen.” Er wordt best al goed samengewerkt, vindt Wolters, maar het kan nóg beter. “Nu is een select groepje LNV'ers hier goed mee bezig. Dat geldt helaas niet voor de hele organisatie. Waar is de rest? Het zou goed zijn als LNV zich op alle niveaus en door alle beleidsterreinen heen bewust is van de Europese mogelijkheden - en input levert.”

Voor meer informatie: willem.wolters@wur.nl

“Wageningen Universiteit en Researchcentrum is een grote speler in Brussel. Vanuit onze unieke situatie – universiteit en alle landbouwkundige instituten onder één dak - zijn we op twee terreinen koploper: Food quality and Safety en Sustainable development. En bij diverse andere thema's zijn we een belangrijke speler. We zijn bijzonder in Brussel onderkent dat.” Wolters windt er geen doekjes om: ‘Wageningen’ doet het Europees voortreffelijk. Contacten, netwerken, PR, buitenlandse jonge onderzoekers én mooie budgetten voor onderzoek zijn het gevolg. “Er wordt altijd gezegd: we brengen als land zo veel geld naar Brussel. Maar op onderzoeksgebied krijgen we het terug! We krijgen een stevig stuk van de Europese kennistaart.”

Eenzame cowboy

Die flinke portie bewaken, is dé uitdaging, meent Wolters. Zeker nu de kennisontwikkeling in hoog tempo internationaliseert. Daarbij draait het om kennissystemen die lean and mean zijn, ‘klein en sluw’. Alleen zo blijven we meedoen. “Het gaat bij het uitwisselen van kennis om relaties: tussen onderzoekers, kennisorganisaties, overheden, non-profit organisaties, bedrijven enz. Die banden moeten we door alle lagen heen onderhouden. Als we daar laks in worden, verliezen we terrein. Een up to date kennisstelsel vereist voortdurend onderhoud.”

Nederland is volgens Wolters te klein om als eenzame cowboy richting wetenschappelijke horizon te rijden. Om ons kennispeil op peil te houden, moeten we kennis uit heel

Onderzoek in Nederland is vaak sterk aanbodgericht, waardoor kansen onbenut blijven. Dat moet anders, concludeerde de Commissie Wijffels. Het kabinet nam de conclusies over en stelde 250 miljoen beschikbaar voor een meer vraaggestuurde onderzoeksprogrammering, waarbij de ministeries intensief samenwerken: BTG.

BTG staat voor Brugfunctie TNO en GTI's (Grote Technologische Instituten). Kern van de nieuwe aanpak is dat deze onderzoeksinstituten gezamenlijk hun oor te luister leggen in de maatschappij. Het kabinet formuleerde twaalf thema's (zie kader). Rondom elk thema worden zogeheten kennisarena's georganiseerd. Platforms waarin bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, overheid en kennisinstellingen met elkaar praten over de kennisbehoefte. Aan de ministeries de taak om de arena's te organiseren.

LNV is verantwoordelijk voor de thema's Voeding en (samen met VROM) Leefomgeving. Hans Sprangers is namens het ministerie de coördinator van de kennisarena's. Hij benadrukt dat het vooral van belang is de verschillende ministeries bij het platform te betrekken. "De departementen kunnen nog beter met elkaar samenwerken; nu is het vaak zo dat we afzonderlijk van elkaar onderzoeksopdrachten geven aan de instituten. Zo'n kennisarena dwingt ons om deze beter op elkaar af te stemmen. Zodat de kennisinstellingen één geluid krijgen van de overheid."

Enthousiast

Eind juni is de eerste kennisarena rondom het thema Voeding. Hoofdonderwerpen op die dag zijn voedselveiligheid, voeding en gezondheid, publieke waarden en communicatie over voeding. Sprangers is benieuwd naar de resultaten. "Ik ga er vanuit dat we tot glasheldere onderzoeksvragen komen. Ik merk bij de voorbereidingen dat zowel het bedrijfsleven als de onderzoekswereld enthousiast reageert. Dat moet dus lukken. Het 'probleem' komt daarna: hoe vertalen we afspraken naar de onderzoeksprogramma's?"

Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de onderzoeksinstituten zelf. Gerenommeerde instituten als TNO en de WUR nemen de geformuleerde kennisvragen mee in hun onderzoeksprogrammering. De ministeries 'controleren' vervolgens of dat goed gebeurt. Sprangers verwacht geen grote problemen, maar ziet eerder kansen. "Voor de instellingen betekent het gedeeltelijk een andere manier van werken, maar ze staan volledig achter de gekozen opzet. Ze begrijpen dat we er als Nederland Kennisland alleen maar beter van worden – en daardoor zij dus ook."

Brussel

Ook de interdepartementale samenwerking verloopt volgens Sprangers prima. Onderzoeksfinciers weten elkaar steeds beter te vinden in Europa. De grootste uitdaging is volgens hem om straks ook richting Brussel onderzoeksagenda's op elkaar af te stemmen. "Door meer samen te werken hebben we in Europa een sterker verhaal. Door de internationalisering van de kennisontwikkeling is dat pure noodzaak."

Voor meer informatie: j.t.c.m.sprangers@minlnv.nl

Twaalf BTG-thema's

1. Maatschappelijke veiligheid
2. Defensie
3. Gezond leven
4. Voeding
5. Omgaan met een veranderende samenleving
6. Arbeidsparticipatie
7. Bereikbaarheid
8. Bouwen voor ruimte
9. Leven met water
10. Energie (huishouding)
11. Leefomgeving
12. Hoogwaardige systemen, processen en materialen

Innovatie betekent nieuwe wegen zoeken, vertrouwde structuren los durven laten. Dat vraagt iets van de ambtenaren. Ze moeten vindingrijk zijn, zelfstandig keuzes maken, verantwoordelijkheid nemen en lef tonen. Kortom, ondernemerschap laten zien. Deze rubriek gaat op zoek naar de ondernemende ambtenaar.
Afl levering 9: Henk van Latesteijn (52), directeur TransForum Agro & Groen.

“Innoveren betekent ook mislukken”

“Vorig jaar maakte ik de overstap van LNV naar de ‘netwerkorganisatie’ TransForum. Het was een bewuste keuze om de status van ambtenaar los te laten. Ik wilde werken in een vrije omgeving, waarin ik met verschillende partijen zaken kan doen. Als directeur van TransForum zit ik tussen het bedrijfsleven, de overheid en de kennisinstellingen in. Die onafhankelijkheid bevalt mij prima en is ook nodig om innovatieve projecten van de grond te krijgen. Bovendien is de club van beperkte omvang en zijn de lijnen kort, zodat ik snel kan schakelen.

Wat me in mijn nieuwe baan als eerste opviel, was dat de overheid wel erg veel bezig is met risico mijden. Van een afstandje zie je dat toch beter dan wanneer je er zelf deel van uitmaakt. Zwart-wit gezegd proberen ambtenaren regelingen voor 100% waterdicht te maken. Ik merk nu hoe belemmerend dat werkt in de praktijk. Zeker als je wilt innoveren, want innoveren is ook mislukken. Het bedrijfsleven accepteert dat de meeste nieuwe ideeën niet van de grond komen; de 10% die wel lukt, rechtvaardigt de investeringen.

De overheid verwacht echter dat alle investeringen renderen. Kijk, de rijksoverheid financiert TransForum voor de helft (de rest betaalt het bedrijfsleven, red.), maar stelt wel eisen aan de

hele begroting. Overheidsregelgeving vertoont sterk de neiging om elke cent tot in detail te verantwoorden. Dat is jammer, want vaak is er feitelijk veel meer speelruimte. Als de overheid – ook LNV – serieus werk wil maken van innovatie, dan moet ze leren om die speelruimte te benutten.

De nodige projecten die TransForum initieert, hebben last van opgelegde bureaucratie. Wéér een hele papierwinkel invullen. Mijn belangrijkste suggestie: stop met het formuleren van gedetailleerde technische middelvoorschriften en kom alleen met duidelijke doelen. Ik begrijp ook wel dat dit moeilijk is, want Brussel stelt nu eenmaal hoge eisen aan ondernemerssteun. Maar het is niet onmogelijk!

Laat ik niet alleen kritisch zijn, want LNV doet juist veel aan innovatie. Het verdient alle lof dat het ministerie de discussie over zijn rol op dit gebied zo open voert. Dat zie ik bij andere ministeries niet zo snel gebeuren. Bovendien snapt minister Veerman waar het om gaat. Zijn adagium luidt: van zorgen voor naar zorgen dat. Dus zorgen dat anderen het gaan doen. En daar ben ik het helemaal mee eens.”

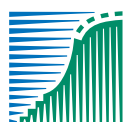
Voor meer informatie: vanlatesteijn@transforum.nl

Toezending, opmerkingen of vragen

Dit is een nieuwsbrief van het ministerie van LNV. U kunt zich op deze nieuwsbrief abonneren door uw naam, functie, organisatie(-onderdeel), e-mail adres en postadres door te geven aan de Service Unit Innovatie: C.J.A.van.Zundert@minlnv.nl. Ook voor vragen of opmerkingen over deze nieuwsbrief kunt u dit e-mailadres gebruiken. Of bel naar de Service Unit Innovatie tel. 070 - 378 48 47. Voor alle overige innovatievragen: innovatieunit@minlnv.nl.

Archief op Internet

U kunt oudere nummers van deze nieuwsbrief lezen op de website van het Ministerie van LNV: www.minlnv.nl (rubriek publicaties/periodieken).

**landbouw, natuur en
voedselkwaliteit**

Colofon

Hoofdredactie:
Paul Thewissen, LNV
Productie en realisatie:
Communicatiebureau Textuur, Tilburg
Vormgeving:
Jaywalkers, Tilburg
Drukwerk:
Drukkerij Groels BV
Redactie-adres:
Nieuwsbrief Ondernemen in innovatie
T.a.v. Corrie van Zundert (coördinatie)
Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
Tel. 070 - 378 48 47